Factsheet Bebouwing

Algemeen

Stadsnatuur

De gemeente Soest telt bijna 48.000 inwoners, verdeeld over ongeveer 18.000 woningen. Daarnaast zijn er meer dan 6.000 bedrijven gevestigd in de gemeente. Een groot deel hiervan ligt binnen de bebouwde kommen van Soest en Soesterberg.

Ook binnen deze meer stedelijke omgevingen is er ruimte voor natuur: de zogenoemde stadsnatuur. Laanbomen, bermen, parken en volkstuinen, ze zijn allemaal onderdeel van de *groenstructuur* van de gemeente. Ook de schuil– en nestmogelijkheden in gebouwen, zoals spouwmuren, ruimtes onder dakpannen en grote platte daken bieden een divers leefgebied voor veel dier– en plantsoorten. In de afgelopen vijf jaren zijn in deze bebouwde omgeving meer dan 2500 soorten waargenomen van vogels, planten, insecten en andere soortgroepen (Bron: NDFF).

Steeds meer soorten passen zich aan het leven in de stad aan. Een opmerkelijk voorbeeld is de merel, die in de stad hoger zingt om boven het achtergrondgeluid van de stad uit te komen. Bepaalde soorten zijn inmiddels afhankelijk geworden van menselijke structuren. Zo broedt de gierzwaluw in Nederland uitsluitend in gebouwen; in spleten en gaten, en onder dakpannen. Deze aanpassingen tonen de veerkracht en flexibiliteit van de natuur, zelfs in een door mensen gedomineerde omgeving.

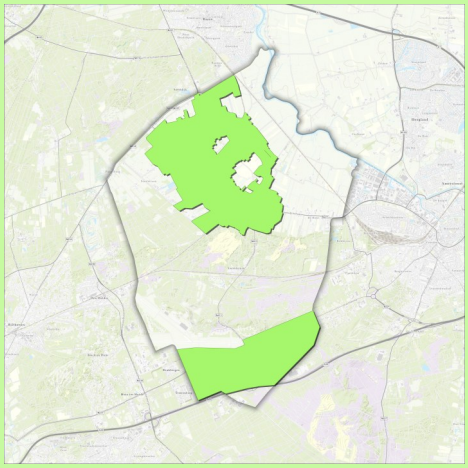

Ligging natuurtype 'Bebouwing' in de gemeente Soest

Gemeente Soest

BORGMAN BEHEER ADVIES

Kenmerkende soorten*

AMBASSADEURSOORT**

Gierzwaluw
(Apus apus)

De gierzwaluw is goed aangepast aan het stadsleven en broedt enkel in gebouwen. Ze maken hun nest in gebouwen, onder de dakgoot, achter de regenpijp, onder dakkapel of dakpan, in een gat in de muur en in neststenen. Het is een echte luchtacrobaat: eten, slapen en paren doen ze allemaal in de lucht.

Huismus
(Passer domesticus)

De ambassadeursoort voor de bebouwde omgeving van Soest is de huismus. Deze bekende, kleine zangvogel heeft zich perfect aangepast aan de menselijke omgeving. Het nest wordt vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Het luide getjilp van groepen mussen onder dakpannen en in hagen draagt bij aan de levendigheid en het groene, dorpse karakter van Soest.

Gewone dwergvleermuis
(Pipistrellus pipistrellus)

De gewone dwergvleermuis is een van de kleinste vleermuizen van Europa en weegt maar 3 tot 8 gram. Hij is vrij algemeen in de stedelijke omgeving. Zijn verblijfplaats heeft hij onder dakpannen, in spouwmuren of in ander kieren en holtes. Rond hogere (groen-) structuren in en om de bebouwing jaagt hij op muggen, motten en vliegen.

Ecologie

Biodiversiteit en duurzaamheid
In de gemeente Soest zijn er veel verschillende soorten huizen en gebouwen. Hierdoor zijn er allerlei plekken waar dieren kunnen leven, zoals in spouwmuren, in de ruimte onder dakpannen en in kieren en gaten. Zelfs het industrieterrein aan de Koningsweg is leefgebied. Er nestelen scholeksters op de platte daken.

Het bouwen van energiezuinige huizen vormt een uitdaging voor veel dieren. Goed geïsoleerde huizen hebben namelijk bijna geen kieren of gaten meer. De huismussen en andere vogels, vleermuizen en insecten verliezen hun vaste verblijfsplekken, nest- en schuilplaatsen en hebben moeite om nieuwe te vinden.

Gelukkig zijn er oplossingen om huismussen en andere soorten alternatieven te bieden. Bijvoorbeeld nestkasten ophangen of inbouwen in de buitenmuur. Er zijn speciale nestkasten voor huismussen. Als deze standaard worden geplaatst bij nieuwe huizen en bedrijfspanden, blijft de gemeente een geschikte omgeving voor deze vogels. Voor andere soorten, zoals de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis, zijn er ook nestkasten ontworpen. Het is belangrijk dat deze nestkasten worden meegenomen bij bouwplannen, zodat de natuur een plek houdt in de bebouwde omgeving. Daarnaast zijn ook andere maatregelen belangrijk om de dorpen als leefgebied voor huismussen en andere soorten te behouden. Heggen, hagen en struikranden in woonwijken zijn belangrijk als schuilplaats voor de huismus en de insecten die op dit groen afkomen zijn een belangrijke voedselbron.

In zijn algemeenheid is behoud en uitbreiding van groen waardevol voor alle soorten die in de dorpen voorkomen. Denk aan groene daken en parken en bomen, struiken en kruidenrijke stroken in woonwijken. Ook helpt het om tegels te vervangen door groen. Een klein grasveldje of een bloemenperk kan al verschil maken. Elke vergroening, groot of klein, draagt bij aan het versterken van de natuur in de bebouwde kom.

* Kenmerkende soorten zijn soorten die thuishoren in dit landschapstype.
** De ambassadeursoort staat symbool voor dit landschapstype. Door het verbeteren van de omstandigheden voor deze soort wordt de biodiversiteit in het hele ecosysteem bevorderd.

Deze factsheets zijn opgesteld ter ondersteuning van het Omgevingsprogramma Groen en Landschap.

© Foto gierzwaluw: pau.artigas, CC BY-SA 2.0, via Wikimedia Commons.
© Foto huismus: sharpphotography, CC BY-SA 3.0, via Wikimedia Commons.
© Foto gewone dwergvleermuis: Barracuda1983, CC BY-SA 2.5, via Wikimedia Commons.